

Sognepræsten i Rind, hvorved det Hele bliver 3,800 Kr. Jeg ser ingenfømhelst Oplysning om, hvorfor Ministeren har sat Beløbet 1,300 Kr. op over det, som Kommissionen har begjært og Ministeren selv foreslaaet for 2 Aar siden. Det er slet ikke dyrværdt at leve nu, end det var for 2 Aar siden. Skal Forslaget vedtages, tror jeg dog, at Thinget burde nedsætte Beløbet til det, som Kommissionen og Ministeren forlangte for et Par Aar siden, men jeg er i det Hele meget betænkelig ved, at vi gaa til at oprette nye Præstefald for Statens Regning paa en Tid, hvor Ministeren, som bekendt, skalter og valter som han vil indenfor dette Omraade, og tror sig berettiget dertil. Thi han tror jo, det er lutter Abjolutisme med Præstelønninger og Præstepensioner, som om Lovgivningsmagten aldrig havde haft sat paa de Dele, og Ministeren har jo i sin Embedstid, saavidt mig bekendt, aldrig forelagt Rigsdagen noget Forslag om Præstefald, Præsteembedsbefættelse eller noget Sligt. Altsaa, jeg er betænkelig ved, at vi paa en saadan Tid gaa til at oprette nye Præstefald for Statens Regning, og navnlig nu, da vi se i Anmærkningerne, at der for hele denne Egn foreligger en samlet Plan til Ordningen af Kirkeforholdene. Det forekommer mig, at vi burde se hele denne Plan og de Krav, som der stilles, før vi gaa ind paa dette. Jeg veed ikke, hvor langt Sognets Præstegaard ligger fra Herning, som skal have en 1,500 Indbyggere, men det veed jeg, at der er flere Steder, hvor vi have en Præst i en Kjøbstad, endnu større end Herning Plække, som har et Landsogn ved Siden af, uden at man derfor mener, at man behøver at oprette to Kald, det ene paa Statens Regning. Jeg indrømmer, at det er i Slut med den Aand, hvori vi i Aar behandle Finantsloven, men jeg har Betænkeligheder derved, for det Første den, at man giver Ministeren langt Mere end Ministeren tidligere har forlangt, uden at der foreligger nogen Begrundelse af Forhøielsen, og dernæst at det skal se, inden vi have overveiet den samlede Plan for Tilfredsstillelsen af disse Krav, der stilles paa den paagjældende Egn, og for det Tredie, at man giver sig til enkeltvis at oprette Statsembeder samtidig med, at Ministeren ellers er eneraadig over disse kirkelige Forhold uden at ville forelægge Rigsdagen noget Lovforslag derom. — Jeg har gjort en Bemærkning om, at jeg ønsker at gaa videre med Henhyn til Tilskudet til Høiskolerne. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at medens man i Provisorieaarene eller i de senere Aar er naaet frem f. Ex. med Realskolerne fra 27,000 til

101,000 Kr., for almindelige Formaal under G. fra 34,000 til 104,000, og paa § 19 til Industriskoler og tekniske Indretninger, f. Ex. fra 63,000 til 153,000 — og saaledes kunde jeg nævne mange lignende Virksomheder, der staa noget friere overfor Regjeringens Tilhyn og Rigsdagens Kontrol, og hvortil Bevillingerne i de sidste Aar ere vorede ganske overordentlig op — ere Folkehøiskoler og Landbrugsskoler — thi de høre sammen; Landbrugsskoler ere en Institution, hvortil Provisorismen særlig har et Horn i Siden — trykkede ned med 25,000 Kr. Jeg tror, at naar vi overhovedet ville, at Landets Ungdom skal ud over den tarvelige Almueundervisning, og her tænker jeg nemlig ogsaa paa den fattige Del, som ikke kan faae Udgang til de Undervisningsanstalter, som paa forskjellig Maade støttes af det Offentlige og af Private, saa bliver det absolut nødvendigt, at man forlanger, at disse Skoler ganske anderledes skulle støttes end nu sammenlignet med de Virksomheder, jeg har nævnt. Jeg har tidligere gjort opmærksom paa og skal gjentage, at en enkelt Aargang af Landets Ungdom udgjør 26,000 paa Landet og 36,000 paa Landet og i Kjøbstæderne tilsammen. Fordi man ganske anderledes støtter disse Skoler, behøver det ikke at se paa samme Maade, som tidligere. Der kan være Meget at forbedre og utvivlsomt have de dygtigste Folkehøiskoler ogsaa Die for, at Kravene maaste paa forskjellig Maade kunne stilles og søges fyldestgjorte mere tidssvarende end nu. Men det er paa-faldende og overordentlig interessant at se, hvorledes Provisorismens onde Dine have svækket disse Anstalters Virksomhed, hele denne Virksomhed, samtidig med, at man har havt særdeles velvillige Dine overfor andre Formaal, der, om de end tjene til Oplysningsværkets Fremme, dog ingenlunde kunne siges at have hverken et jaa alment Grundlag eller en jaa almen Betydning. — Theatret skal jeg ikke komme ind paa. Jeg skal derom blot gjøre en lille Talnotits. I 1879—80 havde vi i Overstud af Theatret 213 Kr. 65 Ore; i sidste Statsregnskab havde vi derimod et Understud paa 198,206 Kr. — saaledes avancerer det op under Provisorismen 198,206 Kr.! Og samtidig har man fundet, at 155,000 Kr. til hele Landets Ungdoms bedre Undervisning er for Meget, og det høre Landsthing i Forening med Ministeriet har sat det 25,000 Kr. ned til 130,000 Kr. Medens man har sat det saaledes ned, se vi, at for Kjøbenhavns Anstalt paa Kongens Nytorv gaar man fra et Overstud paa 213 Kr. ned til et Understud paa 198,000 Kr., og man tier ganske stille dertil; jeg har i alt Fald ikke hørt i denne Sam-